

Mahkememizce teknik bilirkişi tarafından açıklanan ayrık görüşteki tespitlere ve tamamlayıcı nitelikte bulunan ek rapordaki açıklamalara kısmen itibar edilmiş ve neticeye ulaşılmıştır. Dava, davalı ... A.Ş ile davacı arasında akdedilen eser sözleşmesine dayalı olarak yapılan imalat bedelinin ödenmeyen kısmının tahsili ve haksız kesintilerin iadesi ile malzeme ve ekipmanların iadesi, olmadığı takdirde bedelinin tahsili istemine ilişkindir. Davacı taraf ... A.Ş ile yapılan sözleşmedeki

imalattan daha fazla iş yapıldığını, hafif ve yapısal çelik imalatı için aynı bedelin uygulanamayacağını, fazla işin bedelinin sözleşmede kararlaştırıldığı üzere kilogram başına 2.70 TL'den hesap edilemeyeceğini, projelerin, statik hesapların ve malzeme listelerinin davalı ... A.Ş tarafından üstlenilmesine rağmen bu edimin de davacı tarafından yapıldığını, dolayısıyla proje bedeli alınacağını da olduğunu, bunun dışında hakedişten yapılan gecikme cezası, işgüvenliği,

kesintilerinin de haksız bulunduğunu, fazla imalat için yapılan nakliye masrafı, vinç bedel hizmeti, boya farkının da ödenmesi gerektiğini, ayrıca şantiyede dinamit patlaması nedeniyle oluşan zararın tazmini ve sahada kalan ekipmanların ve malzemelerin iadesi olmadığı takdirde bedelinin tahsilini istemektedir.

T.C.

İSTANBUL

1. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1269

KARAR NO : 2018/253

DAVA : Alacak

DAVA TARİHİ : 23/09/2014

KARAR TARİHİ : 15/03/2018

Mahkememizde görülmekte olan Alacak davasının yapılan açık yargılaması sonunda,
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

DAVA /

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; ... Gümrük Müdürlüğü Yeni Hizmet Binaları Ticari Tesisler ile ek yapılarının ... İnşaatı Projesi işinin yüklenicisinin davalı ... A.Ş olup söz konusu işin keşif özetinde olan ve olmayan bir kısım işlerinin davalı ... A.Ş'ye verildiğini ve davalı ... A.Ş'nin ise taahhüdünde bulunan bu işlerden çelik konstrüksiyon, profil imalat, boya ve montaj yapılması işinin müvekkiline verildiğini ve taraflar arasında 20.08.2013 tarihli sözleşme yapıldığını, sözleşmede profilden imalat boya ve montaj yapılması bedelinin kilogram başına 2.70 TL olup, toplam imalatın 180.000 kilogram olduğunun kararlaştırıldığını, sözleşme dahilinde bulunan kanopi statik hesapları ile depoların statik hesapları uygulama projeleri ve ek imalat olarak sözleşme kapsamında olmayan Işıklı karkas statik hesapları, yürüyüş yolu modelleme çalışması uygulama projesi, çelik saçak, vinç konsolları, depolar, yan cephe, çatı yağmur dereleri, statik hesapları uygulama projelerinin müvekkilince yapıldığını, sözleşmede 180.000 kilogram kararlaştırılmasına rağmen işin 464.887,97 kilograma ulaştığını, ağır yapısal çelik ve hafif yapısal çelik imalatının aynı bedel üzerinden hesaplanamayacağını, asıl yüklenici olan ... A.Ş'nin davalı ... A.Ş'nin taahhüdünde olan işi zamanında bitirmemesi nedeniyle kestiği gecikme cezasının müvekkilinin bir kusuru olmamasına rağmen 15.000,00 TL + KDV olarak müvekkiline yansıtıldığını, bunun haksız olduğunu, ayrıca müvekkilinden işgüvenliği kesintisinin de yapılıp herhangi bir dayanağının bulunmadığını, sözleşmede 180.000 kilogram olarak ve sözleşmede kilogram başı 2.70 TL olarak kararlaştırılan işin bu miktarın çok üzerinde 464887,97 kilogram olarak imal edilmesi nedeniyle fazla yapılan işin de sözleşmede belirtilen 2.70 TL üzerinden hesaplanmasının mümkün olmadığını, fazla yapılan imalatın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2014 yılı birim fiyatından hesaplanması gerektiğini belirterek sözleşmeye göre ve sözleşme dışı yapılan işlerin imalat çeşit ve tutarına göre yeniden hesaplanması, sözleşme kapsamında olmayan ancak müvekkilince yapılan uygulama proje ve statik hesap bedeli,

yine sözleşme dışı yaptırılan boyadan kaynaklanan alacak ve şantiyede dinamit patlaması sonucu oluşan zarar ve ziyanın tespiti sözleşme harici yapılan profil demir imalatının nakliye bedeli olmak üzere şimdilik 200.000,00 TL'nin faiziyle birlikte ve parapetlerde oluşan kot farklılığından dolayı yapılan 10.837,75 TL kesinti tutarı, 15.000,00 T L gecikme cezası, işgüvenliği için yapılan 1.300,00 TL kesinti ve 100,00 TL olarak kesilen ve dayanağı olmayan bedellerin davalıdan müteselsilen tahsiline, ayrıca sahada bırakılmak zorunda kalınan ekipman ile artan malzemenin iadesine, olmadığı takdirde bedellerinin faiziyle birlikte davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

ISLAH /

Davacı vekilince dosyaya ibraz edilen 20.02.2018 havale tarihli dilekçe ile toplam 200.000,00 TL olarak talep edilen bedelin, 10.000,00 TL'sinin proje ve statik hesap bedeli, 185.000,00 TL'sinin ilave çelik imalat bedeli, 1.000,00 TL'sinin boya farkı, 1.000,00 TL'sinin dinamit patlaması sebebiyle oluşan zarar, 1.000,00 TL'sinin nakdiye bedeli ve 1.000,00 TL'sinin de sahada artan malzeme bedeli ve geri kalan 1.000,00 TL'sinin de ekipman bedeli (toplam 200.000,00 TL) olduğu beyan edilmiş, ayrıca yine bu dilekçesinde taleplerinin 732.951,88 TL'ye yükseltildiğini, dolayısıyla 200.000,00 TL'lik talebinin arttırılmış kısımla birlikte toplam 932.951,88 TL olduğunu, bunun dışında dava dilekçesiyle istenen kot farkıyla ilgili 10.837,75 TL, gecikme cezası için haksız kesilen 10.000,00 TL ve işgüvenliği iddiasıyla kesilen 1.400,00 TL ki toplam 27.237,75 TL olup bu miktarın harcının da yatırıldığını, ekipman ve malzeme bakımından istenen bedelin 82.182,10 TL'ye arttırıldığını ve bu bedelin de ıslaha konu 732.951,88 TL içinde bulunduğunu açıklamış, arttırdığı (toplam 932.751,88 TL) kısım yönünden harcını ikmal ederek makbuzu dosyaya ibraz etmiştir. Buna göre davacının 200.000,00 TL'lik talebini 732.951,88 TL miktarında arttırdığı dava dilekçesinde istediği ancak harcını yatırmadığı kesintilerden kaynaklan toplam 27.237,75 TL'nin de harcını ikmal ettiği ve bu miktarı istediği ayrıca ekipman ve malzeme bakımından

82.182,10 TL talep ettiği görölmekle toplam talebinin 1.042.371,73 TL olduğu anlaşılmıştır.

SAVUNMA /

Davalı ... A.ř vekili cevap dilekçesinde özetle; müvekkilinin ... İşletmeleri A.ř ile ... Gümrük Müdürlüğu Yeni Hizmet Binaları Ticari Tesisler ile Ek Yapıların Yapımına ilişkin sözleşmeyi imzalamış olan "... İnşaat ve Turizm İşletmeleri A.ř-... İnşaat San. ve Tic. A.ř İş Ortaklığının" yetkili ortağı olup, ana yüklenici konumunda olduğunu ve inşaatın yapılması için bir kısım işleri alt yüklenicilere devri konusunda yetkili bulunduğunu, müvekkilinin 13.08.2013 tarihinde ana yüklenici olduğu iş kapsamında depolar, çatı, ışıklık çelik konstrüksiyon ve cephe panel kaplama işlerinin yapılması için taşeron olarak diğer davalı ... A.ř ile sözleşme imzaladığını, müvekkili ile davacı arasında herhangi bir sözleşmenin bulunmadığını, bu sebeple davanın husumetten reddi gerektiğini, ayrıca esastan da haksız bir dava olduğunu savunmuştur.

Davalı ... A.ř vekili cevap dilekçesinde özetle; müvekkilinin asıl yüklenici ... A.ř ile 13.02.2013 tarihi bir sözleşme imzaladığını, ... ili ... ilçesi 142 ada 1 parsel sayılı taşınmazda ...in taahhüdü altında inşaa edilecek işin bir kısmını üstlendiğini, daha sonra taraflar arasında alt taşeronluk sözleşmesinin akdedildiği ve 20.08.2013 tarihli sözleşme kapsamında işlerin davacıya verildiğini, uygulama projelerinin davacı tarafından çizilmediğini, ilave imalat iddiasının kabul edilemeyeceğini, olayda devlet **ihale** kanunu ya da kamu **ihale** kanuna ilişkin hükümlerin uygulanamayacağını, davacının yaptığı işin bedelinin ödendiğini, başka bir alacağının olmadığını belirterek haksız davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

DELİLLER VE GEREKÇE /

... İşletmeleri A.ř ile ... İnşaat Ticaret A.ř ve ... İnşaat A.ř arasında akdedilen 1302.2013 tarihli ana sözleşme, davalılar arasında akdedilen 13.08.2013 tarihli sözleşme ve davacı ile davalı... A.ř arasındaki 20.08.2013 tarihli sözleşme, eki şartname ve diğer belgeler, davacının yaptığı işe ilişkin

hakedişler, taraflar arasındaki mail yazışmaları, ödemelere ilişkin belgeler, faturalar, ihtarnameler ve dayanılan tüm deliller celp edilip incelenmiş, tarafların tanıkların dinlenmiş ve tüm dosya kapsamı ile ticari defter ve kayıtlar üzerinde ayrıca mahallinde keşfen inceleme yapılmak suretiyle uzman bilirkişilerden kök ve ek rapor alınmış, tüm deliller toplanmıştır.

Dosyada mevcut bulunan ve keşfen yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 28.10.2016 tarihli raporda çoğunluk görüşünde; dava konusu işin herhangi bir kuruma ve **ihale** yasasına tabi olmadığı, imalatların yapılıp teslim edildiği, ağır veya hafif çelik ayrımı yapılmasının sözleşmeye uygun bulunmadığı, dolayısıyla hafif çelik imalatı beyanıyla fiyat farkı talep edilemeyeceği, proje bedeli talep edilmesinin mümkün olmadığı, boya yapılması için artı bedel istenemeyeceği, patlamadan kaynaklanan hasar sebebiyle 7.500,00 TL + KDV tutarında hasar olacağına değerlendirildiğini, artı nakliye bedeli istenemeyeceği ceza kesintisi yapılmasının uygun olmadığı, kot farkı dolayısıyla kesilen 10.837,75 TL'nin davacıdan kesilmesinin uygun olduğu, süre uzatımı ve ceza kesintisinin tolere edilebileceğinden bu kesintilerin yapılmasının haksız olduğu, davacının hakedişinin 1.477.194,53 TL miktarında bulunduğu ve davacının kestiği dört adet hakediş faturası ile ticari defterlerine göre borçlu olduğu tutar toplandığında bu değerlerin 1.530.488,94 TL olup davacının hakediş faturalarının 1.477.194,53 TL olduğu dikkate alındığında davacının davalı ... A.Ş'den fazlaca tahsilat yaptığı ve aradaki fark olan 53.294,41 TL kadar davacının, davalı ... A.Ş'ye borçlu olduğu açıklanmış, teknik bilirkişi tarafından sunulan ayrık raporda özetle; davacının sözleşmesel edimlerini, sözleşme ve teknik şartname, fen ve sanat kurallarına uygun olarak ifa ettiği, sözleşme kapsamında yapılan çelik imalatının 180.000 kilogram olup, yine sözleşmedeki %30 iş artışı ile birlikte sözleşmeye göre yapılan imalatın 240.000 kilogram olduğu, buna göre sözleşme dahil yapılan iş bedelinin 631.800,00 TL sözleşme dışı yapılan ilave işler toplamının 230.887,98 kilogram miktarında olup, toplam imalatın 464.887,98 kilogram

olarak belirlendiği, sözleşme harici yapılan işlerin serbest piyasa rayiçlerine göre bedelinin 1.446.543,26 TL, proje bedelinin 60.000,00 TL olup, sözleşme dahili, harici yapılan iş ve proje bedelinin toplam 2.138.343,26 TL olup davalı ... tarafından yapılan toplam 1.296.723,68 TL ödemenin tenzili ile davacının bakiye alacağıının 841.619,58 TL olduğu, imalat bedelinin 2014 yılı resmi birim fiyatlarına göre belirlenmesi gerektiğinin kabulü halinde ise, sözleşme harici yapılan işlerin bedelinin 1.345.249,83 TL, proje bedelinin ise 47.854,60 TL olup sözleşme kapsamında yapılan iş bedeli olan 631.800,00 TL ile birlikte davacının sözleşme kapsamında ve sözleşme harici yaptığı imalat bedeli ve proje bedelinden kaynaklanan toplam alacağıının 2.024.904,43 TL olup, davalının 1.296.723,68 TL'lik ödemesinin tenzili ile bu kez davacının bakiye alacağıının 728.180,75 TL olarak kabulü gerektiği, sözleşme kapsamında 180.000 kilogram olması gereken imalat miktarınının 464.898,87 kilogram olarak gerçekleştiği ve yaklaşık %258 oranında artış olduğu, artan çelik malzemenin 20014 yılı rayiç piyasa bedelinin 9.894,90 TL miktarında bulunduğu, dinamit patlatılması sonucu imalatta meydana gelen hasar bedelinin 7.500,00 TL olup, bu bedelin kadrimaruf bulunduğu, gecikme ve işgüvenliği cezası adı altında bir kesintinin yapılmadığı, harpuşta aksesuarlı boyalı sac yönünden mahallinde fiziki bir tespit yapılamadığından bu talebin değerlendirilmediği ve şantiyede bulunan ekipmanların bedeli de talep edilmiş olup, davacı tanık beyanlarından, davacıya ait ekipmanların mahallinde kaldığı ve davalı ... A.Ş tarafından kullanıldığınının beyan edildiği ancak bu ekipmanların cins ve miktarlarınının davacınının envanter defterinde olması gerekirken davacınının defterlerinde bu yönde bir kayıt bulunmadığı, taraflar arasındaki sözleşme hükümleri çerçevesinde davacınının sözleşmede kararlaştırılıandan fazla iş yapması nedeniyle bu fazla imalat bedelinin istenebilir olduğu ifade edilmiştir.

Tarafların rapora karşı itirazlarınının değerlendirilmesi için alınan aynı bilirkişiler tarafından düzenlenen ek raporda ise, ayrık görüş bildirilmemiş olup, 11.12.2017 havale tarihli ek

raporda da, ayrıık görüşte belirtilen teknik tespitler tekrar edilerek sözleşme harici yapılan işlerin 2014 yılı serbest piyasa rayiç bedeline göre parasal değeri ile birlikte sözleşme kapsamında yapılan toplam imalat bedelinin 2.638.592,83 TL, davalı tarafından yapılan 1.530.133,65 TL'lik ödemenin tenzili ile davacının bakiye alacağıının 1.108.458,89 TL olduğu ancak sözleşme harici yapılan işlerde 2014 yılı resmi birim fiyatları dikkate alındığında bu kez sözleşme kapsamında yapılan işlerle birlikte davacının isteyebileceği imalat bedelinin 2.447.289,65 TL miktarında bulunduğu, davalının ödemesi ve alacağıından oluşan toplam 1.530.133,94 TL'nin tenzili ile bakiye alacağıın 917.155,71 TL olduğu ifade edilmiş ve şantiyede kalan ekipmanları bedelinin ise 84.679,21 TL olduğu açıklanmıştır.

Mahkememizce teknik bilirkişi tarafından açıklanan ayrıık görüşteki tespitlere ve tamamlayıcı nitelikte bulunan ek rapordaki açıklamalara kısmen itibar edilmiş ve neticeye ulaşılmıştır.

Dava, davalı ... A.Ş ile davacı arasında akdedilen eser sözleşmesine dayalı olarak yapılan imalat bedelinin ödenmeyen kısmının tahsili ve haksız kesintilerin iadesi ile malzeme ve ekipmanların iadesi, olmadığı takdirde bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Davacı taraf ... A.Ş ile yapılan sözleşmedeki imalattan daha fazla iş yapıldığını, hafif ve yapısal çelik imalatı için aynı bedelin uygulanamayacağını, fazla işin bedelinin sözleşmede kararlaştırıldığı üzere kilogram başına 2.70 TL'den hesap edilemeyeceğini, projelerin, statik hesapların ve malzeme listelerinin davalı ... A.Ş tarafından üstlenilmesine rağmen bu edimin de davacı tarafından yapıldığını, dolayısıyla proje bedeli alacağıının da olduğunu, bunun dışında hakedişten yapılan gecikme cezası, işgüvenliği, kesintilerinin de haksız bulunduğunu, fazla imalat için yapılan nakliye masrafı, vinç bedel hizmeti, boya farkının da ödenmesi gerektiğini, ayrıca şantiyede dinamit patlaması nedeniyle oluşan zararın tazmini ve sahada kalan ekipmanların ve malzemelerin iadesi olmadığı takdirde bedelinin tahsilini istemektedir.

Davalı ... A.Ş ise taraflar arasında akdedilen bir sözleşme olmadığını bu nedenle ... A.Ş'ye husumetin düşmeyeceğini savunmuştur.

Davalı ... A.Ş ise taraflar arasında akdedilen sözleşmenin varlığını ve davacının fazla imalat yaptığını kabul etmekle birlikte sözleşmedeki hükümler çerçevesinde ödenenden başkaca bir bedel isteyemeyeceğini, hafif yapısal çelik ve ağır yapısal çelik imalatı bakımından herhangi bir ayrımın bulunmadığını, sahada davacıya ait ekipman yada malzemenin kalmadığını, davacının yaptığı tüm imalatın bedelinin düzenlediği faturalara göre ödendiğini, hakedişinden de herhangi bir ceza kesintisinin yapılmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

Dava konusu işlerin 4734 Sayılı Kamu **İhale** Kanunu hükümleri doğrultusunda Gümrük Bakanlığının **ihalesi** neticesinde ana işveren ... A.Ş ile ... İnşaat A.Ş'nin dahil olduğu iş ortaklığı arasında akdedilen sözleşmeye göre davalı ... A.Ş'nin yüklenici olduğu ve davalı ... A.Ş ile ... A.Ş arasında 13.08.2013 tarihli sözleşmenin imzalandığı ve bu sözleşmeye göre ... Gümrük Müdürlüğü Yeni Hizmet Binaları Ticari Tesisler ile Ek Yapılarının Yapımına ilişkin işin bir kısmı olan "Depolar, çatı, ışıklı çelik konstrüksiyon ve cephe kaplama işlerinin yapımının" taşeron olarak ... A.Ş tarafından üstlenildiği görülmektedir.

Davalı taşeron ... A.Ş ile davacı arasında ise 20.08.2013 tarihli sözleşme akdedilmiştir ve bu sözleşmede davacı alt taşeron konumunda olup, sözleşme ve eklerinde belirtilen depolar çelik malzeme uygulama işini üstlenmiştir. Davacı ile davalı ... A.Ş arasında akdedilen sözleşmenin konusunun depolar çelik malzeme uygulama işinin sözleşme ve eklerine, projesine, teknik şartnameye, yönetmelik ve yasal mevzuata uygun olarak gerekli teçhizat, makine, ekipman sarf malzeme, yardımcı malzeme, şantiye içi ve dışı yatay ve düşey taşıma, nakliye, işçilik, montaj vb. dahil olarak alt taşeron olarak davacının eksiksiz ve kusursuz bir şekilde tamamlayıp yükleniciye teslim edilmesine ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Davacının taraf olduğu 20.08.2013 tarihli sözleşmenin 7.2.

maddesinde, verilecek projeye, özel şartnameye birim fiyat tarifine uygun olarak üstlendiği edimin yapılacağı kararlaştırılmıştır. Sözleşmenin bu hükmü dikkate alındığında projelerin davalı taşeron olan davalı ... A.Ş tarafından alt taşeron davacıya verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Dosyada mevcut bulunan projelerle ilgili yapılan e-posta yazışmaları içeriğinde davalı ... A.Ş'nin şantiye şefi tarafından diğer davalı ... A.Ş yetkilisine ve bilgi olarak da ... proje müdürüne, ... A.Ş imza yetkilisine gönderilen 19.09.2013 tarihli e-postada, "tarafımıza göndermeniz gereken uygulama resimleri - çizimlerinin henüz ulaşmadığı" ifade edilerek proje ve detayların ... A.Ş'den talep edildiği anlaşılmaktadır. Bu e-postanın aynı tarihte davalı ... A.Ş yetkilisi tarafından davacı firmanın müdürüne de gönderildiği görülmektedir. Yine ... A.Ş nezdindeki mimar ... tarafından davacı şirket müdürüne gönderilen 05.10.2013 tarihli e-postada da "ihracat depo kesitleri içeriğiyle imalat çizimlerine başlanabileceğinin" bildirildiği, buna göre projelerin çiziminin sözleşmenin tarafı olan ... A.Ş tarafından ... A.Ş'nin oluru doğrultusunda davacı şirkete verildiği ve davacının ekibi tarafından çizildiği anlaşılmaktadır. Sözleşme konusu olan ihracat depo çıkış - ihracat depo çıkış ve giriş kanopi 1-2-3 statik hesapları, depolar asma katların modelleme çalışması, statik hesapları uygulama projeleri detay çizimleri ve malzeme listelerinin davacı tarafından yapıldığı, sözleşmede gösterilmeyen ancak keşfen yapılan inceleme sonucu tespit edilen ışıklı karkas, ithalat depolar, ithalat kafeler arası yürüş yolu, çelik saçak, ithalat arası vinç konsolları, depolar, yan cephe, çatı yağmur derelerine ait modelleme çalışması, statik hesaplara bağlı uygulama projeleri, detay çizimleri, malzeme listeleri, imalat resimleri ve bunlarla ilgili revize projelerin davacı tarafından gerçekleştirildiği, ... A.Ş tarafından hazırlanan 16.03.2014 tarihli hakedişte proje bedeli olarak 25.0000,00 TL'nin dahil edildiği ancak davalı alt taşeronun bu hakedişi imzalamadığı, daha sonra hazırlanan 28.05.2014 tarihli hakedişte ise proje bedellerinin hesaplardan tamamen çıkarıldığı dosyadaki yazışma ve e-posta

içeriklerinden anlaşılmaktadır.

Mahkememizce itibar edilen kök raporda ayrıık görüşte belirtildiği şekilde proje bedelinin 47.854,60 TL olduğu kabul edilmiştir.

Sözleşme eki olan keşif özetinde yapılacak imalatın 180.000 kilogram olup kilogram başına 2.70 TL'den olmak üzere toplam 486.000,00 + KDV olacağı açıklanmıştır. Sözleşme kapsamında olan ihracat deposu ve üç ayrı ithalat deposu ile taşış deposunun revize projelerine göre imalat miktarının taraflar arasında yapılan metraj malzeme tablosu ve kantar fişleri içeriğine göre 350.680,60 kilogram olduğu tespit edilmiştir. Taraflar arasındaki sözleşmenin 9. maddesinde, iş miktarının artıp eksilmesinin düzenlendiği ve anılan maddede, sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin gerek proje tadilatı, gerek yeni proje, gerek diğer nedenlerden dolayı işin muhteviyatında %30 ilave eksiltme, değiştirme, yapabileceği ve buna alt taşeron olan davacının itiraz edemeyeceği kararlaştırılmıştır. Bu madde hükmüne göre taraflar arasında kararlaştırılan 180.000 kilogram olarak belirlenen imalatın %30 fazlası ile birlikte toplam 234.000 kilogramlık imalatın sözleşme kapsamında olduğu kabul edilmelidir. Sözleşme kapsamında bulunan 234.000 kilogram imalatın kilogram başına 2.70 TL üzerinden hesaplandığında, bedelinin 631.800,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

Sözleşme harici yapılan ve birim fiyatı belli olmayan ilave işlerinde yapıldığının mahallinde belirlendiği, sözleşmenin 17. maddesinde, yüklenicinin ilave imalat veya imalat değişikliğine ilişkin bedeli, bu sözleşme ve eklerindeki açıklamalara göre sözleşmede yer alan birim fiyatlara ait analizleri esas alarak hesaplayacağı ve işin de tarifini yapmak suretiyle birim fiyat tutanağı düzenleyeceği, yeni imalatlar ilgili ayrıca yeni bir sözleşme yapılmayacağı, bu sözleşmeye ek teşkil edecek birim fiyat protokollerinin yapılacağı ve bu protokollerin de sözleşmenin ayrılmaz bir parçasının olduğunun ifade edildiği, maddenin devamında da, alt taşeronun iş programını aksatmayacak şekilde fiyat onayı alınıp alınmadığına bakmaksızın işi devam ettirmek ve gerekli

imalatları yapmak zorunda olup bundan imtina edemeyeceğinin açıklandığı ve somut olayda davacı tarafından sözleşme harici imalatın yapıldığının açıkça saptandığı ve bunların ışıklık çelik karkas, kaplama işlerine dair ilave çelik, depolar kısa yan cephe yağmur dereleri ve sosyal tesis ilave işleri olduğu, bilirkişilerce bu imalatın 230.887,98 kilogram olarak tespit edildiği sözleşme kapsamında yapılacak imalatın 180.000 kilogram olup 9. madde çerçevesinde %30'luk artışında sözleşme kapsamında kabulü gerektiği, buna göre sözleşmeye göre yapılan imalatın %30 fazlası ile birlikte toplam 234.000 kilogram olduğu, sözleşme harici yapılan imalatın 230.887,98 kilogram olup toplam imalatın 464.887,98 kilogram olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır ve imalatın 464.887,98 kilogram olduğu konusunda taraflar arasında da ihtilaf bulunmamaktadır. Sözleşmenin 17. maddesinde fiyatı olmayan işlerin birim fiyatının ne şekilde tespit edileceğinin açıklandığı, buna göre bilirkişilerce sözleşme harici işlerin değerinin tespiti bakımından seçenekli hesap yapıldığı, kural olarak sözleşme harici yapılan işlerin bedelinin yapıldığı tarihteki piyasa rayicine göre belirlenmesi gerektiği ancak sözleşme serbestisi ilkesi çerçevesinde taraflarca ilave olarak yapılan ve fiyatı belli olmayan işin değerinin nasıl belirleneceğinin 17. maddede ve teknik şartnamenin 22. maddesinde ifade edildiği, bu nedenle sözleşme harici işler bakımından piyasa rayicinin esas alınmayıp, anılan hüküm çerçevesinde teknik bilirkişi Metin İnce tarafından düzenlenen ayrıık raporda ifade edildiği üzere, sözleşmenin 17. maddesi ve teknik şartnamenin 22. maddesi uyarınca, fazla imalat bedelinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2014 yılı birim fiyatlarına göre hesaplanması gerektiği mahkememizce bu doğrultuda yapılan hesaplama itibar edilerek, sözleşme harici yapılan 230.887,98 kilogram imalatın bedelinin de 1.040.392,36 TL olduğu kabul edilmiştir. Buna göre sözleşme kapsamında yapılan 234.000 kilogram işin bedeli 631.800,00 TL ile sözleşme harici yapılan 230.887,98 kilogram imalatın bedeli 1.040.392,36 TL ile birlikte toplam çelik imalat bedelinin 1.672.192,36 TL olduğu anlaşılmıştır. Davacı taraf çelik imalatın boya farkını da talep etmiştir.

Sözleşmenin teknik mesuliyetler başlıklı 9. maddesinde, çelik konstrüksiyonda kullanılan profil malzemelerin çift kat antipas boyalı olacağı ve imalata yapılan kaynakların mutlaka antipas çekilerek korozyona karşı korunacağı ifade edilmiştir. 25.10.2013 tarihli yüklenici davalı ... A.Ş yetkilisi tarafından alt taşeron olan davacı şirket yetkilisine ve diğer davalı ... A.Ş yetkilisine gönderilen 25.10.2013 tarihli e-postada, "sözleşmede çift kat antipas boya yazılmış olup tek kat antipas üzeri yağlı boya ile sonlanmalıdır" şeklinde talimat verildiği, ayrıca 04.11.2013 tarihli yine aynı kişiler arasında gerçekleştirilen e-postada da, "çelik konstrüksiyon imalatlarının tek kat antipas üzeri ikinci kat boya rengi "Ral 9002" olacağı şeklinde talimat verildiği, mahallinde yapılan keşifte son kat boyanın e-posta ile verilen talimatta belirtildiği şekilde "Ral 9002" olarak yapıldığı tespit edilmiştir. Buna göre davacının boya farkı alacağını doğduğu, zira sözleşme dışında bir işlemin yapıldığının anlaşıldığı ve boya bedelinin 184.082,85 TL olduğu kabul edilmiştir.

Şantiyede dinamit patlatılması sonucu davacı tarafından yapılan imalatların zarara uğradığı, bunların yeniden yapılması işçilik ve malzeme bedelleri dikkate alındığında ve dosyaya ibraz edilen fotoğrafların tetkiki neticesinde teknik bilirkişi tarafından davacı tarafından istenen 7.500,00 TL bedelin kadımaruf olduğu açıklanmış olmakla bu bedelin de davacı tarafından istenebilir olduğu kabul edilmiştir.

Davacı tarafından şantiyede malzeme ve ekipmanların kaldığı ileri sürülerek bunların aynen iadesi olmadığı takdirde bedelinin iadesi istenmiştir. Davalı ... A.Ş şantiye şefi tarafından davalı şirket yetkilisine gönderilen e-posta içeriğine göre şantiye sahasında bir kısım demir ve profil malzemesinin kaldığının anlaşıldığı ve bunun bedelinin 9.894,90 TL olduğu tespit edilmiştir.

Davacı taraf sahada kalan malzeme dışında sahadaki ekipmanın iadesini veya bedelini talep etmiştir. Kök rapordaki ayrık görüşte, davaya konu ekipmanların cins ve miktarının davacının envanter defterinde kayıtlı olması gerektiği, ancak defterlerinde bu yönde bir kaydın olmadığı açıklanmış, aynı

bilirkişi heyetince düzenlenen ek raporda ise, davacının sonradan ibraz ettiği liste esas alınarak hesaplama yapılarak bu kalem alacağın 84.679,21 TL olduğu açıklanmış ise de, ek rapordaki bu hesaba itibar edilmesinin mümkün olmadığı, zira hali hazırda ekipmanların mahallinde yapılan keşifte şantiyede varolduğunun tespit edilemediği, envanter defterinde kaydı bulunmayan sonradan ibraz edilen belgeler esas alınarak ve yazılı belgeyle desteklenmeyen davacı tanık ifadeleri doğrultusunda davacıya ait ekipmanların şantiyede kaldığının kabul edilemeyeceği, hangi ekipmanların şantiyede kaldığının tartışmasız bir şekilde kanıtlanamadığı, dolayısıyla davacının bu isteminin yerinde bulunmadığı kabul edilmiştir.

Galvaniz gijon-tij demirle epoksi kullanarak filiz ekimi ve dubel ankraj imalatı bakımından yapılan değerlendirmede de, yüklenici tarafından çelik yapı ile betonarme yapı birleşimi için gerekli olan ankraj demirleri, beton dökülmeden önce demir donatı kafesiyle bağlanarak hazır hale getirilmesi gereken bu işlemlerin yapılmadığı ve beton dökülmüş halde alt taşeron olan davacıya teslim edildiğinin dosya içeriğinden anlaşıldığı, yüklenici tarafından yapılması gereken ancak yapılmayıp eksik bırakılan bu uygulama yatay ve düşey tüm bağlantı noktalarında galvaniz gijon-tij demirle epoksi kullanarak filiz ekilerek telafi edildiği ve sözleşme harici olarak davacı tarafından yapıldığı ve bunun bedelinin de 79.346,91 TL olarak belirlendiği görülmektedir.

Davacı taraf, parapetlerde oluşan kot farklılığından dolayı yapılan kesinti ayrıca gecikme cezası ve işgüvenliği kesintisinin haksız olup iadesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Mahkememizce kısmen itibar edilen, teknik bilirkişi tarafından düzenlenen ayrık raporda açıklandığı şekilde dosyaya sunulan tüm deliller ve belgeler çerçevesinde davacıdan bu şekilde herhangi bir kesintinin yapılmadığı, dolayısıyla davacının işgüvenliği, kot farklılığı ve gecikme nedeniyle yapılan kesintilerin tahsili talebinin yerinde bulunmadığı kabul edilmiştir. Yine dosyada mevcut bulunan bu ayrık raporda, sözleşme harici yapılan imalatlarda kullanılan çeliğin şantiyeye taşınması için nakliye bedeli ve bu imalatlarda

kullanılan vinç bedelinin hesaplanarak davacı tarafça istenebileceği ifade edilmiş ise de, bu noktada anılan rapora itibar edilmesinin mümkün bulunmadığı kabul edilmiştir. Nitekim taraflar arasındaki sözleşmenin 17. maddesinde, fazladan yapılan ve fiyatı belli olmayan işlerin değerinin nasıl tespit edileceğinin açıklandığı ve 16. maddesinde de, birim fiyatlara her türlü malzeme, aksesuar, nakliye, indirme, bindirme her türlü işçilik, fire, malzeme nakilleri ... vinçle yapılacak her türlü taşıma ... fiyata dahil olduğunun belirtildiği dolayısıyla sözleşme harici yapılan fazla imalat bedelinin içinde vinç gideri ve nakliye giderinin de bulunduğu kabulü gerektiği, ayrıca nakliye ve vinç bedelinin istenemeyeceği kabul edilmiş ve davacının bu istemleri ile bilirkişi raporundaki aksi yöndeki açıklamaları yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

Taraf defterlerinin incelenmesi sonucu muhasip bilirkişi tarafından yapılan açıklamalar ve tespite göre davacının yaptığı imalatlar nedeniyle düzenlediği dört adet fatura bedeli olan 1.287.144,00 TL'nin ödendiği, davacı ile davalı ... A.Ş'nin ticari defterlerinin ödemeler konusunda uyumlu bulunduğu, ayrıca bu ödemeye rağmen dava tarihi itibarıyla davalı ... A.Ş'nin davacıdan 243.344,94 TL alacaklı olduğu, buna göre 1.287.144,00 TL ödeme ile davalı ... A.Ş'nin 243.344,94 TL miktarında alacağından oluşan toplam 1.530.488,94 TL olduğu, davacının alacağından bu bedelin tenzili gerektiği kabul edilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında davacının sözleşme kapsamında yaptığı imalatın 631.800,00 TL, sözleşme harici yaptığı çelik imalat bedelinin 1.040.392,36 TL ki toplam 1.672.192,36 TL bunun dışında filiz ekimi işi nedeniyle alacağının 79.346,91 TL, boya farkı alacağının 184.082,85 TL, proje bedeli alacağının 47.854,60 TL, dinamit patlamasından kaynaklanan hasar bedelinin 7.500,00 TL ve sahada kalan malzeme bedeli olan 9.894,90 TL ki toplam 2.000.871,62 TL alacağının bulunduğu, davalı ... A.Ş tarafından yapılan ödeme ve defterlerine göre alacaklı olduğu miktarın toplam bedelin 1.530.133,94 TL'nin tenzili sonucu davacının 470.737,71 TL

alacaklı olduğu tespit edilmiştir.

Davacı ile davalı ... A.Ş arasında herhangi bir sözleşmesel ilişki bulunmamaktadır. Davalı ... A.Ş ile dava dışı ... Turizm A.Ş arasında 13.02.2013 tarihli ana sözleşmenin akdedildiği ve bu sözleşmeye göre davalı ... A.Ş'nin yüklenici olduğu görülmektedir. Bunun dışında davalı ... A.Ş ana sözleşmeyle yapmayı üstlendiği işlerin bir kısmını davalı ... A.Ş ile aralarında akdedilen 13.08.2013 tarihli sözleşmeyle davalı ... A.Ş'ye vermiştir ve bu sözleşmede ... A.Ş'nin taşeron sıfatının bulunduğu anlaşılmıştır. Taşeron olan davalı ... A.Ş ile davacı şirket arasında ise 20.08.2013 tarihli sözleşme akdedilmiş ve bu sözleşmede davacının, alt taşeron sıfatının bulunduğu tespit edilmiştir. Her ne kadar dosyaya ibraz edilen e-posta ve bir kısım yazışmalarda davalı ... A.Ş'nin işin yapımıyla ilgili olarak davacı şirkete talimatlar ve onaylar verdiği anlaşılmış olsa da bu eylemi yüklenici sıfatıyla gerçekleştirdiği, davacı ile davalı ... A.Ş arasında herhangi bir sözleşmenin akdedilmediği anlaşılmakla davacının davalı ... A.Ş ile akdettiği sözleşmeye dayalı olarak diğer davalı ... A.Ş'den herhangi bir istemde bulunmasının mümkün bulunmadığı ve bu davalıya husumetin düşmeyeceği sonucuna varılmış davalı ... A.Ş hakkındaki davanın pasif husumetten reddi gerektiği kabul edilmiştir.

Davacı ile davalı ... A.Ş arasında akdedilen 20.08.2013 tarihli alt taşeronluk sözleşmesi kapsamında davacının, davalı ... A.Ş'den talepte bulunabileceği kabul edilmiştir. Taraflar arasında akdedilen sözleşmede, "teknik mesuliyetler" başlığı adı altında düzenlenen maddede, taşeronun proje değişikliğinden kaynaklanan imalat artış ve azalışlarını veya ilave işlerin müteahhitten yazılı onay alarak sözleşme birim fiyatlarıyla yapacağı, "fiyat farkı" başlıklı 18. maddesinde, bu sözleşme kapsamında her ne sebeple olursa olsun malzeme fiyat farkının ve ilave fiyat farkının talep edilmeyeceğinin taşeron tarafından kabul ve taahhüt edildiğinin açıklandığı görülmüş ise de, anılan düzenlemede, proje değişikliğinden kaynaklanan imalat artışından bahsedildiği, sözleşmenin 17. maddesinde, fiyatı olmayan işlerle ilgili bir düzenlemenin

bulunduğu ve alt taşeron olan davacının, ilave imalat yapması halinde birim fiyatın ayrıca belirleneceği ve fiyat onayı alınıp alınmadığına bakılmaksızın işi devam ettirmek ve gerekli imalatlar yapmak zorunda olduğunun açıklandığı görölmektedir. Bu durumda davacının sözleşme dışında yaptığı ve sözleşmenin eki olan keşif özetinde fiyatı belirlenmemiş olan ve teknik bilirkişi tarafından düzenlenen ayrıık raporda ifade edildiği ve yukarıda ayrııntılılarıyla açıklandığı üzere davacının sözleşme kapsamında bulunmayan imalat nedeniyle sözleşmedeki birim fiyat üzerinden değil ayrıca bir birim fiyatın belirlenmek suretiyle alacağının belirlenmesi gerektiği, bu hususun 17. madde de ve sözleşmenin eki olan teknik şartnamenin 22. maddesinde ifade edildiği ve davacının sözleşme harici imalat nedeniyle talepte bulunabileceği aksi yöndeki davalı savunmasına itibar edilmesinin mümkün bulunmadığı kabul edilmiştir. Davalılar ilave işlerin ve sözleşme harici işlerin yapıldığını kabul etmekle birlikte bedelinin sözleşmedeki kilogram başına 2.70 TL'den ödenmesi gerektiğini ileri sürmüşler ve yine savunmalarında belirttikleri şekilde sözleşme ve eklerinde çelik konstrüksiyon imalatı yönünden hafif yapısal çelik veya ağır yapısal çelik imalatına ilişkin bir ayrıımın olmadığı anlaşılmalı birlikte ilave işler bakımından ne şekilde fiyat belirleneceğine ilişkin açık bir düzenlemenin bulunduğu, dolayısıyla davacının yaptığı sözleşme harici işin birim fiyatının ayrıca belirlenmesi gerektiği kabul edilmiş ve bu doğrultuda hesaplamayı içeren ayrıık görüşteki açıklamalara itibar edilmiştir. Ayrıca taraflar arasındaki sözleşmenin 20. maddesinde, alt taşeronun üstlendiği işi kendisine verilecek projeye uygun şekilde yapması gerektiğinin ifade edildiği, buna göre projelerin davalı ... tarafından yapılması gerektiği oysa dosyaya ibraz edilen tüm yazışmalar ve deliller kapsamında yukarıda ayrııntılılarıyla ifade edildiği üzere projelerin çiziminin ve statik hesaplarının davacı tarafından yapıldığı anlaşıldığından proje bedelinin de davacı tarafından istenebilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Sözleşme kapsamında yapılan iş ve sözleşme harici yapılan işin

bedelinden davalı tarafından yapılan ödemelerin tenzili sonucu kalan kısmın davacıya ödenmesi gerektiği, sözleşme harici işler yönünden birim fiyat tespit edilerek bedelin belirlendiği, bu sebeple nakliye ve vinç bedelinin yine sözleşmenin 16. maddesi kapsamında birim fiyata dahil olması karşısında ayrıca davacı tarafından istenebilir olmadığı, bu yönden teknik bilirkişi tarafından düzenlenen ayrık rapordaki açıklamaya itibar edilmediği, boya farklı bedeli ve şantiye sahasında kalan malzeme bedeli ile filiz ekimine ilişkin imalat bedelinin de davacıya ödenmesinin zorunlu olduğu, bunun da sözleşme harici iş olarak kabulü gerektiği, davacının hakedişinden gecikme cezası veya işgüvenliği ya da kot farkı adı altında herhangi bir kesintinin yapılmadığı, dolayısıyla davacı tarafından da bu bedelin istenmesinin mümkün bulunmadığı, dinamit patlatılması sonucu davacının yaptığı imalatlarda oluşan hasarın giderilmesi için yapılan masrafın talep edilebilir olduğu, ayrıca şantiyede kalan bir kısım malzeme bedelinin de hesaplandığı ve davacıya verilmesi gerektiği, ancak şantiyede kaldığı iddia edilen ekipmanlar yönünden yeterli delil ve kanıt sunulmadığı, bu nedenle davacı talebinin kabul edilebilir olmadığı sonucuna varılmış, davacının yaptığı imalatların tespit edilen bedelinden, davalı ... A.Ş tarafından yapılan ödemelerin tenzili sonucu davacının 470.737,71 TL alacağıının bulunduğu anlaşılmalı bu alacağa dava tarihinden itibaren değişen oranlarda avans faizinin uygulanmasıyla davalı ... A.Ş'den alınıp davacıya verilmesine ilişkin davanın kısmen kabulü yönünde aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davacı tarafından davalı ...ye karşı açılan davanın husumetten REDDİNE,

Davacı tarafından davalı ... San. Ve Tic. A.Ş'ye karşı açılan davanın KISMEN KABULÜ İLE,

470.737,71 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte bu davalıdan alınarak davacıya verilmesine, Fazla istemin ve diğer taleplerin REDDİNE,

Karar tarihinde yürürlükte bulunan Harçlar Tarifesi gereğince

kabul edilen miktar üzerinden hesaplanan 32.156,09 TL nispi karar harcından, 3.415,50 TL peşin harç ile 14.385,60 TL ıslah harcının mahsubu ile noksan kalan 14.354,99 TL harcın davalı ... San. Ve Tic. A.Ş'den tahsili ile hazineye gelir kaydına, Davacı lehine karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince kabul edilen miktar üzerinden hesaplanan 32.779,51 TL nispi vekalet ücretinin davalı ... San. Ve Tic. A.Ş'den tahsili ile davacıya verilmesine, Davalı ...lehine karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince hesaplanan 2.180,00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan tahsili ile davalı ...ye verilmesine, Davalı ... San. Ve Tic. A.Ş lehine karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince red edilen miktar üzerinden hesaplanan 36.815,36 TL nispi vekalet ücretinin davacıdan tahsili ile davalı ... San. Ve Tic. A.Ş l'ye verilmesine, Davacı tarafından yapılan toplam 4.308,70 TL yargılama giderinden davanın kabul red miktar ve oranı göz önüne alınarak hesaplanan 1.945,81 TL yargılama gideri ile 3.415,50 TL peşin harç, 25,20 TL başvuru harcı, 14.385,60 TL ıslah harcı toplamı 19.772,11 TL'nin davalı ... San. Ve Tic. A.Ş'den tahsili ile davacıya verilmesine, bakiye kısmın davacı üzerinde bırakılmasına, Davalı ...tarafından yapılan toplam 130,00 TL yargılama giderinin davacıdan tahsili ile davalı ...ye verilmesine, Davalı ... San. Ve Tic. A.Ş tarafından yapılan toplam 190,00 TL yargılama giderinden davanın kabul red miktar ve oranı göz önüne alınarak hesaplanan 71,29 TL yargılama giderinin davacıdan tahsili ile davalı ... San. Ve Tic. A.Ş'ye verilmesine, bakiye kısmın davalı ... San. Ve Tic. A.Ş üzerinde bırakılmasına, Taraflarca yatırılan bakiye gider avansının kararın kesinleşmesi halinde yatırıma iadesine, Dair, davacı vekili Av. ... ile davalı ... vekili Av. ... ile davalı ... vekili Av. ...'in yüzüne karşı gerekçeli kararın taraflara tebliğinden itibaren 2 haftalık süre içerisinde Bölge Adliye

Mahkemesinde İstinaf yolu açık olmak üzere oybirliği ile verilen karar açıkça okunup anlatıldı.15/03/2018

BAŐKAN ...

ÜYE ...

ÜYE ...

KATİP ...

Harç / Masraf Dökümü

Peşin Harç : 3.415,50TL

İslah Harcı : 14.385,60 TL

Karar Harcı : 32.156,09 TL

Noksan Harç : 14.354,99 TL

Davacı Gider Avansı

Yatırılan Avans : 5.224,20 TL

Davalı ... San. Ve Tic. A.Ő Gider Avansı

Yatırılan Avans : 190,00 TL

Davalı ...Gider Avansı

Yatırılan Avans : 130,00 TL

Yargılama gideri detayları

Bilirkişi Ücreti : 3.500,00 TL

Posta ve Diğer Giderler : 1.128,70 TL